

TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNY KRAJ

Útvar hlavného kontrolóra
K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

STANOVISKO

hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja

k Návrhu záverečného účtu

Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2012

I. Právna povinnosť

Na základe zákona č. 583/2004 Z. z. § 16 ods. 1 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je povinnosťou VÚC po skončení kalendárneho roka súhrnne spracovať údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu vyššieho územného celku.

Účelom záverečného účtu je vyhodnotenie finančného stavu medzi rozpočtovanými a skutočne dosiahnutými príjmami a výdavkami a vyhodnotenie finančno - majetkovej situácie, ako aj stavu pohľadávok a záväzkov.

Na základe zákona 302/2001 Z. z. a jeho noviel v znení zákona 369/2004 Z. z. § 19e ods.1 pís. c je povinnosťou hlavného kontrolóra vypracovať a predložiť Zastupiteľstvu TSK odborné stanovisko k Návrhu záverečného účtu Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2012 (ďalej len Návrh záverečného účtu TSK).

II. Podklady

Východiskové materiály pre spracovanie odborného stanoviska boli nasledovné:

- Návrh záverečného účtu za rok 2012, Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2012
- účtovné výkazy TSK
- záverečný protokol inventarizácií k 31.12.2012
- správa nezávislého audítora k ročnej účtovnej zavierke za rok 2012

Tak, ako každý rok, pred vypracovaním odborného stanoviska k Návrhu záverečného účtu TSK za rok 2012 bola na Úrade TSK vykonaná následná finančná kontrola tematicky zameraná na dodržanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania , správnosť financovania bežných a kapitálových výdavkov a dodržanie účelovo určených finančných prostriedkov.

Po skončení tejto kontroly, keďže neboli zistené žiadne nedostatky bola kontrola uzatvorená záznamom.

III. Rozpočet TSK a jeho úpravy

Základný rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len TSK) pre rok 2012 bol schválený Zastupiteľstvom TSK dňa 14.12. 2011 uznesením č. 332/2011 a to nasledovne :

Příjmy celkom	150 588 831 €
z toho:	
bežné príjmy	117 116 301 €
kapitálové príjmy	33 472 530 €
Výdavky celkom	156 210 997 €
z toho:	
bežné výdavky	110 645 808 €
kapitálové výdavky	45 565 189 €
Finančné operácie	
príjmy	9 094 649 €
výdavky	3 472 483 €

Ako vidieť z uvedeného, rozpočet bol v rámci bežných príjmov a bežných výdavkov schválený ako prebytkový vo výške 6 470 493 € a v rámci kapitálových príjmov a výdavkov bol schválený ako schodkový vo výške – 12 092 659 €, pričom schodok bol vykrytý v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách prebytkom bežných príjmov a výdavkov v horeuvedenej sume a finančnými operáciami vo výške 5 622 166 €.

V priebehu roka 2012 neprišlo k žiadnej úprave schváleného rozpočtu v súlade s platnou legislatívou zo strany Zastupiteľstva TSK .

Podľa predloženej operatívnej evidencie v zmysle zák.583/2004 §14 ods.3 o ďalších rozpočtových opatreniach vykonaných v priebehu rozpočtového roka 2012. (vedená formou položkovitého registra prostredníctvom programu Crystal Office a v programe SPIN) sa zrealizovalo v priebehu roka 2012 celkom 220 úprav rozpočtu TSK.

Podľa Návrhu záverečného účtu za rok 2012 boli tieto úpravy rozpočtu TSK prevedené s odvolaním sa na § 8 ods.4 a § 8 ods.5 zák. 523/2004 a tiež na § 14 ods.2 písmeno a) zákona 583/2004, kde je uvedené, že úpravy rozpočtu vykonáva príslušný orgán vyššieho územného celku – čo je Zastupiteľstvo TSK -, ale keďže hore uvedené úpravy rozpočtu TSK vykonával predseda TSK urobil tieto, ako aj v predchádzajúcich rokoch na základe uznesenia Zastupiteľstva č. 439/2005 z 31.8.2005, ktorého vyhodnotenie som urobil v predchádzajúcich stanoviskách k Záverečnému účtu.

Takéto posledné úpravy rozpočtu TSK znamenali nasledujúcu podobu rozpočtu :

Prijmy celkom	151 646 151 €
z toho :	
bežné príjmy	118 009 069 €
kapitálové príjmy	33 637 082 €
Výdavky celkom	160 376 263 €
z toho :	
bežné výdavky	114 605 030 €
kapitálové výdavky	45 771 233 €
Finančné operácie	
Prijmy	12 387 138 €
Výdaje	3 657 028 €

IV. Plnenie rozpočtu TSK

1. Bežný rozpočet príjmov a výdavkov

Skutočné plnenie rozpočtu bežných príjmov predstavuje k 31.12.2012 čiastku 112 471 179,49 €, čo je menej oproti poslednej úprave rozpočtu príjmov o 5 537 889,51 € a v percentuálnom vyjadrení to predstavuje koeficient 95,30 %. Rozhodujúcou čiastkou, tak ako aj minulý rok sa na uvedenom plnení príjmov podieľali daňové príjmy, ktoré v podstate predstavujú najvýraznejšiu časť príjmových položiek rozpočtu a tieto príjmy sa splnili len na 95,30 % a predstavujú sumu 57 121 950,59 €. Ostatné príjmové položky, ako sú nedaňové príjmy- plnenie len na 92,83% a granty a transfery majú tiež výpadok, keď ich plnenie je len 95,74% , čo spolu predstavuje čiastku 2 719 840,08 € ako výpadok rozpočtovaného plnenia. Medziročne predstavujú bežné príjmy úbytok o sumu 183 364,57 €.

Skutočné plnenie bežných výdavkov TSK k 31.12. 2012 v súlade s funkčnou a ekonomickou klasifikáciou predstavuje čiastku 106 878 360,87 € , čo je nedočerpanie upraveného rozpočtu o sumu 7 726 669,13 € a v percentuálnom vyjadrení to predstavuje koeficient 93,26 %. Upravený rozpočet bežných výdavkov Úradu TSK predstavoval čiastku 14 601 872 € a skutočné čerpanie bolo 9 850 104,77 € , čiže čerpanie výdavkov na 67,46 %. Najväčšie šetrenie tohto rozpočtu je znovu, ako aj minulý rok v položke 630 Tovary a služby, kde je čerpanie v sume 4 005 615,75 €, čo predstavuje plnenie na 54,45 % oproti upravenému rozpočtu, čo znovu ako aj minulý rok predstavuje veľmi úsporný režim, alebo nadhodnotenú rozpočtovanú položku. Medziročné porovnanie tejto hodnoty v skutočnosti predstavuje nárast oproti roku 2011 čiastku 119 784,72 €, čo je viac menej zanedbateľná suma.

K 31.12.2012 vykazoval Úrad TSK 185 zamestnancov a čerpanie mzdových prostriedkov koeficientom 86,83 % k upravenému rozpočtu vo výške 2 109 472,68 € . Uvedené čerpanie predstavuje medziročne nárast o 25 998 €. Súčasťou výdavkov Úradu TSK bola aj položka – transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám , ktorá bola vyčerpaná vo výške 358 694,39 €, čo predstavuje čerpanie upraveného rozpočtu na 90,43% .

Znížený stav výdavkov oproti upravenému rozpočtu za rok 2012 je v položke úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úverom, keď v sledovanom roku predstavovali úroky z vyčerpaných návratných zdrojov (úverov) sumu 1 383 226,87 €, čo síce predstavuje medziročné zvýšenie o 476 111,33 €, ale oproti sume upraveného rozpočtu 2 273 896 € je čerpanie tejto položky len na 60,83%. Uvedený stav bol spôsobený zmenou bankového subjektu a tým aj novým harmonogramom splácania úrokov. Je zrejmé, že v ďalších rokoch sa bude táto položka ešte zvyšovať, z dôvodu daného úverového zaťaženia.

2. Kapitálový rozpočet príjmov a výdavkov

Kapitálový rozpočet bol pre rok 2012 upravený v oblasti príjmov na výšku 33 637 082 € a v oblasti výdavkov vo výške 45 771 233 €.

Skutočné plnenie kapitálových príjmov za rok 2012 predstavuje čiastku 13 685 351,54 € čo oproti upravenému rozpočtu percentuálne vyjadruje koeficient 40,69 %. Keďže rozpočet kapitálových príjmov predstavoval jednak príjmy z predaja kapitálových aktív a z predaja pozemkov, ktorý sa splnil len na 7,69% oproti rozpočtu ale tiež príjmy prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov na financovanie investičných projektov, u ktorých je znovu vidieť, že takýto mimoriadny výpad tejto príjmovej položky bol spôsobený nerealizovaním už spomenutých investičných projektov. Čerpanie tejto položky v sume 13 362 440,03 € oproti rozpočtovanej čiastke 29 437 082 € je len na 45,39%. Tento každoročne sa opakujúci jav avizuje realizovať hlbšiu analýzu tejto situácie.

Čerpanie kapitálových výdavkov za rok 2012 bolo naplnené na 50,44 % upraveného rozpočtu, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 23 088 753,79 €. Nedočerpanie týchto výdavkov vo výške 22 682 479,21 € je spôsobené predovšetkým ako už bolo spomínané nedostatočnou realizáciou projektov zo štrukturálnych fondov a tiež môže mať na túto situáciu vplyv aj nie celkom vhodná organizácia čerpania kapitálových výdavkov mimo štrukturálnych fondov.

Rozdiel v príjmoch a výdavkoch kapitálovej oblasti bol riešený prebytkom bežných príjmov a bežných výdavkov v sume 5 592 818,62 €, ale hlavne finančnými operáciami a to dočerpaním zdrojov z predchádzajúceho obdobia a tiež dlhodobého bankového úveru.

Na základe vývoja skutočností predchádzajúcich rokov, keď čerpanie kapitálových výdavkov stále osciluje okolo 50% je stále viac aktuálna potreba tvorby určitých záväzných noriem, ktoré by kvalitnejšie zhodnocovali predovšetkým prípravu a potom aj samotné čerpanie a využitie zdrojov v oblasti nakladania s kapitálovými výdavkami.

V. Majetok TSK

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad podľa výkazu Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01 spravoval k 31.12.2012 majetok v brutto vyjadrení v sume 192 584 070,85 € a v netto vyjadrení v sume 184 581 940,94 €. V porovnaní so skutočnosťou roka 2011 je v netto vyjadrení nárast majetku v sume o 14 834 793,69 €. Podľa bilancie aktív a pasív majetok TSK t.j. Úrad, RO a PO spolu predstavuje sumu 352 274 221,26 €, čo medziročne predstavuje sumu 15 891 674,14 €.

Za rok 2012 vykonal Úrad TSK na základe príkazu predsedu TSK č.9/2012 zo dňa 8.10.2012 s jeho dodatkami č.1 zo dňa 21.11.2011 riadnu inventarizáciu majetku a záväzkov prostredníctvom

dielčích inventarizačných komisií a ústrednej inventarizačnej komisie. Ústredná inventarizačná komisia vo svojom zápise zo dňa 5.2.2013 konštatovala, že porovnaním skutočného stavu majetku so stavom vedeným v účtovníctve neboli zistené inventarizačné rozdiely. Ústredná inventarizačná komisia konštatovala, že bol zistený prebytočný, alebo neupotrebitelný majetok a na základe tejto skutočnosti boli zo strany ústrednej inventarizačnej komisie navrhnuté potrebné opatrenia na vysporiadanie všetkých rozdielov v evidencii majetku s vyznačením zodpovednosti, ako aj termínu na odstránenie daných nezrovnalostí.

V tejto časti treba ešte znovu zdôrazniť, že bude treba venovať zvýšenú pozornosť tým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, ktoré svojím hospodárením vykázali záporné vlastné imanie v dôsledku záporného výsledku hospodárenia.

VI. Závazky TSK

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad eviduje k 31.12.2012 záväzky v celkovom objeme 4 180 440,48 €. Medziročne prišlo k určitému poklesu tohto ukazovateľa, síce len o 195 351,99 € ale aj takúto skutočnosť treba hodnotiť kladne.

Uvedená suma samozrejme neobsahuje dlhodobý záväzok – bankový úver. Táto finančná kategória je hodnotená v stati „Prehľad o stave a vývoji dlhu „.

Samotné zdravotníctvo predstavuje záväzok v sume 28 277 877,73 €, čo je bohužiaľ ďalší nárast oproti roku 2011 o 5 686 742,41 €, keď v roku 2011 bol dlh resp. záväzok vo výške 22 591 135,32 €. Napriek určitej kompenzácii záväzkov s pohľadávkami v sume 7 521 629,39 € sú záväzky našich nemocníc hlavne voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia v sume 14 470 547,88 €. veľmi vysoké a výhľad na akúkoľvek elimináciu tejto situácie nie je v dohľadnom časovom horizonte, skôr naopak za súčasne platného systému financovania zdravotníctva sa budú naše nemocnice ešte výraznejšie zadlžovať, ak vôbec dokážu ekonomicky existovať.

Záväzky spolu za celý Trenčiansky samosprávny kraj t. j. aj za všetky rozpočtové a príspevkové organizácie predstavujú čiastku 239 931 498,13 €, čo je s ďalším nárastom oproti roku 2011, keď tento nárast predstavuje sumu 12 245 714,55 €.

VII. Pohľadávky TSK

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad eviduje k 31.12.2012 pohľadávky v celkovom objeme 594 116,42 € v porovnaní s rokom 2011 je to pokles o čiastku 280 359,40 €, čo je chvályhodné . Pohľadávky za celý Trenčiansky samosprávny kraj t.j. vrátane všetkých rozpočtových a príspevkových organizácií predstavuje čiastku 12 588 752,81 €, je tu mierny pokles oproti roku 2011 v sume 401 516,41 €, ale aj toto treba hodnotiť kladne.

Vzhľadom na charakter zdrojov, ktorými pohľadávky sú, je veľmi dôležité venovať tejto ekonomickej kategórii neustálu pozornosť, zvlášť pri nezmenenom vývoji celého cash flowe, ktorý je charakteristický pre toto obdobie, keď skoro u všetkých platieb sa posúva ich splatnosť. Najväčší podiel pohľadávok TSK je v oblasti zdravotníctva vo výške 7 521 629,39 €, čo sú v podstate dlhodobé pohľadávky a ich vymáhanie hlavne od zdravotných poisťovní je stále komplikované .

Návrh záverečného účtu neobsahuje rozčlenenie pohľadávok podľa doby splatnosti, ani podľa časového horizontu.

VIII. Prehľad o stave a vývoji dlhu TSK.

Celkový úverový stav TSK pozostáva z troch úverových obchodov a k 31.12.2012 predstavuje sumu 58 084 831,99 €. Jedná sa o účelový úver v Československej obchodnej banke a.s. – dva obchodné vzťahy a v Slovenskej sporiteľni a.s. jeden obchodný vzťah.

Čo sa týka samotnej sumy dlhu TSK je táto oproti úverovej angažovanosti nižšia, nakoľko podľa par.17 ods.8 zák. 583/2004 Z.z. sa do celkovej sumy dlhu VÚC nezapočítavajú záväzky z návratných finančných zdrojov prijatých na zabezpečenie predfinancovania programov EU a predstavuje čiastku 53 650 345,90 €.

Splátky istiny predstavovali v roku 2012 sumu 2 667 831,12 €. Splácanie úrokov bolo hodnotené v predchádzajúcom texte.

IX. Výsledok hospodárenia TSK

Zo záverečnej rekapitulácie plnenia príjmov a čerpania výdavkov rozpočtu TSK vyplýva výsledok hospodárenia, ktorý predstavuje sumu - 3 810 583,63 €, táto suma predstavuje súčet výsledku bežného rozpočtu, čo je čiastka 5 592 818,62 € a výsledku kapitálového rozpočtu, čo je čiastka - 9 403 402,25 €. Schodok rozpočtu TSK je plne vykrytý finančnými operáciami a zostatkami finančných prostriedkov z minulého roka.

V súlade s § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. ods. 6 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov sa pre účely tvorby peňažných fondov (RF) podľa § 10 ods. 3 pís. a) a b) vyčísluje prebytok rozpočtu bez pís. c citovaného zákona t.j. bez finančných operácií .

Príjmové a výdavkové finančné operácie sú súčasťou rozpočtu vyššieho územného celku, ale nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu a teda neovplyvňujú tvorbu hospodárskeho výsledku rozpočtu v zmysle par.10 ods.6 zák.583/2004 Z.z..

Z hore uvedeného potom vyplýva, že po vylúčení finančných operácií vo výške 6 996 202 € a po vylúčení účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu v sume 2 594 362,36 € a z prostriedkov EU v sume 36 564,80 € vznikol v hospodárení TSK zdroj tvorby peňažného fondu v sume 554 691,21 €. Takto vytvorený zdroj finančných prostriedkov, keďže je vytvorený ako zostatok finančných operácií nie je prídelený do RF, ale priamo do rozpočtu pre rok 2013 na úhradu kapitálových záväzkov z roku 2012 v sume 203 952,60 € a na úhradu budúcich kapitálových výdavkov v roku 2013.

Keďže Trenčiansky samosprávny kraj už viac rokov po sebe netvorí prídelenie do rezervného fondu jeho stav k 31.12.2012 stále predstavuje sumu 151 291,38 €, čo pri takejto čiastke neplní účel rezervného fondu ako zdroja na financovanie havárií, resp financovania iných kapitálových a bežných výdavkov.

X. Záver

V závere Stanoviska hlavného kontrolóra TSK k Návrhu záverečného účtu TSK konštatujem, že TSK splnil všetky požadované ustanovenia zákona 583/2004 Z. podľa §16 :

- ods. 2, keď finančne vysporiadal svoje hospodárenie voči štátnemu rozpočtu

- ods. 3, keď podrobil svoju účtovnú závierku overeniu nezávislému audítorovi
- ods. 5, keď Návrh záverečného účtu TSK obsahuje všetky náležitosti tohto odseku t.j. písmeno a – g
- ods. 6 , keď vylúčil z tvorby čistého hospodárskeho výsledku nevyčerpané účelové finančné prostriedky z roku 2012
- ods. 9 , keď Návrh záverečného účtu pred jeho schválením predložil na verejnú diskusiu uložením na mieste obvyklom (úradná tabuľa, webová stránka TSK)

V súlade s § 19e ods. 1 pís. c. zákona 369/2004 Z. z. ako aj v súlade s § 16 ods. 10 zákona 583/2004 odporúčam Z TSK uzatvoriť prerokovanie predloženého Návrhu záverečného účtu TSK za rok 2012 výrokom

celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad.

Trenčín, 31. mája. 2013

Ing. Richard Horváth
hlavný kontrolór
Trenčianskeho samosprávneho kraja